

Szerkesztői szó:

Nagy-Becskerek,

Képely-utca 1-ös szám,
bőve a lap szellemi részét illető
minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pietis Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápolya-utca 1.
bőve a hirdetések, az előfizetések
és a lap szétküldésére vonatkozó
felszólalások intézendők.

Telefon 23. szám.

Nagybecskerek, 1898.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Feladó szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

XXVII. évfolyam, 256. szám.

Hirdetési árak:

Egy napra 10
Hétre 60
Hogydóra 100
Egy hónapra 1000
— Egyes szám ára 4 kr. —

Hirdetések

A kiadóhivatalban fogadtatnak el
Azonkívül az összes hirdetés-
irodáknál.

Megjelent a kiadóhivatalban

1898. november 19.

Szemfényvesztés.

Nagybecskerek, nov. 10.

Aki maig hitt az ellenzék komolyságában az ő obstrukciós hadjárata körül és aki meg volt győződve, hogy az ellenzék rabuliasztikája és szövőne mögött komolyan veendő ügy létezik, vagy hogy az obstrukciónak valami hazafias tartalma van, az a miniszterelnök hétfői beszédéből megtanulhatta, mi az igaz, mert alaposan kimutatta a miniszterelnök az ügy semmis voltát s az ellenzéki frázisok ürességét.

Mit akar az ellenzék, vagy mit állít ügy oda, mintha akar? A miniszterelnököt akarja kényszeríteni, hogy nyilatkozzék a válasza akar tőle kicsikarni arra a kérdésre, hogy mit szándékozik tenni a kormány, ha Ausztriában alkotmányos uton nem jönne létre a kiegyezés? Eltekintve attól, hogy úgy a miniszterelnök, mint a pénzügyminiszter e kérdésben már ismételt megmondta azt, amit a jelen körülmények közt lehetett, egyelőre nem lehet arról beszélni, hogy a kiegyezés Ausztriában nem jöhet létre alkotmányos uton. Ott a vonatkozó javaslatokat parlamentáris módon tárgyalják, a bizottságok már többet változtatlanul el is fogadtak, amit semmiképp sem lehet a feltétlen visszautasítás jelének tartani. Ha nem így lenne is, a magyar miniszterelnök akkor sem lehet hivatva, hogy a szomszéd államban parlamenti, vagy kormányválságot idézzon elő, csak azért, mert az ellenzék nem hiszi, hogy a tárgyalások eredményre vezessenek. A jelen pillanatban a kormány nem tartja szükségesnek mást s többet mondani annál, amit már mondott s azt elégnék tartotta a szabad elvű párt és minden józan politikus, mert okkal nem is lehet nyilatkozatot kívánni olyan esetre, amely lehet, hogy be sem következik. Odaát a kiegyezés műve teljes folyamatban van, minek támaszunk leküzdhetlen nehézségeket azáltal, hogy a

kormányt nyilatkozatokra kényszerítjük, melyek éppen nincsenek az ügy érdekében

A kvótatügyben is nyilatkozatot követel az ellenzék és a kormány törvény szerint ebben sem nyilatkozhatik e pillanatban. Majd ha a magyar kvótabizottság utolsó üzenetére az osztrák bizottság válaszolt s a maga részéről is konstataulta a tárgyalások eredménytelenségét, akkor lesz a kormányon a sor, hogy a kvótára vonatkozólag javaslatot terjesszen a parlament elé. De a mi minden politikus előtt világos, az az ellenzék előtt sűrű ködbe van burkolva.

Néhány ellenzéki közbeszóló azt mondja, hogy akár mindárt holnap készek a kiegyezési javaslatokat tárgyalni. Ugy látszik, nem gondolták meg az illetők, hogy csak az indemity-javaslatot kell elintézni, hogy a kiegyezési javaslatokat napirendre lehessen tűzni. Es éppen ebből tűnik ki, hogy az ellenzék obstrukciós közönséges szemfényvesztés: az országba kikiáltja, hogy tárgyalni akarja a kiegyezési javaslatokat, de azok napirendre tűzését megakadályozza.

Ezenkívül az ellenzék parlamenti teszteléhez méltatlan eszközök is használt a miniszterelnök támadásához, hogy megnehezítse neki a helyes való kitaratást. Előszóval üzik a személyeskedést s a támadásban oly módszert követnek, mely parlamenthez nem méltó s melyet gentlemanlike társaságban nem tűnnek. Ilyen támadás akart lenni a Dezsőffy-história is, mely azonban semmiképp sem akart faldöngetőkosznak bevélni s mindazokat megszégyenítette, akik azt a miniszterelnök ellen felhasználták. A nevezett főszolgabíró nyilatkozata ugyanis mindazt megcáfolja, amit a miniszterelnök ellen szemrehányásképp felhoztak s az egész zenebonából csak a szégyenérzet maradt vissza, mely az ügy kezdőt kell, hogy eltöltse.

A hétfői ülésben Bánffy-nak, mint debatternek is fényes napja volt, bebizo-

nyította, hogy Magyarország érdekeit határozatosan és sikerrel védi s hogy az ellenzékkel folyó harcban hazafias, igazán magyar és tökéletesen korrekt álláspontot foglal el.

Lánczy Leó választói körében. Lánczy Leó országgyűlési képviselő az elmúlt vasárnapot választói körében töltötte Miskolcon, akik a szeretet, ragaszkodás és bizalom számtalan megnyilatkozásával halmozták el közszeretnek örvendő képviselőjüket. A tiszteletére rendezett estén felkészített szöveg politikai nyilatkozatot adott Lánczy Leó, mely ama körön kívül is, melyben elhangzott, messze földön élénk visszhangot keltett máris. Beszédében az igaz hazafi őszinte fájdalommal vázolta Lánczy a sivar politikai helyzetet, melybe az ellenzék romboló szenvedélye döntötte a parlamentet, az ország kiszámíthatatlan anyagi és erkölcsi kárára, de egyben jelezte azt is, hogy az orvoslat már nem később sokáig s azt onnan fogják venni, ahol található s kijelentette, hogy azon vezérférjak mellé áll, kik a rendet és konszolidált viszonyokat fenntartani tekintik feladatuknak s egyúttal a szabadság zászlaját fennlen lobogtatják. A választók osztatlan helyeslése kísérte Lánczy Leó fontos nyilatkozatait.

A vörheny Nagybecskereken.

— nov. 10.

Felreértések elkerülése végett mindenképp elmondjuk, hogy a vörheny fellépett ugyan, de eddig csak 6 eset, a sokat emlegetett két utóbbival együtt 8 eset van a hatóságán bejelentve. Habár elég nagy a veszedelem így is, javányról még sem szabad beszélünk. Ezt annyival szükségesebbnek tartottuk elmondani, mert a városban nagy a nyugtalanság s mint ilyenkor rendezés, tulzott hírekkel rémitették a város lakosságát. A szükséges óvintézkedések megtétele, illetve kiegészítése végett ma délelőtt a város egészségügyi bizottsága Menciaer Lipót elnöke alatt ülést tartott, melyen a következő bizottsági tagok vettek részt: dr. Weiserschan, dr. Nónay, dr. Plechl, dr. Haidegger, dr. Menciaer, dr. Guttmann, Reitter rendőrkapitány, dr. Fialowsky, dr. Brájer Lajos, Baaden Károly, dr. Perisics h. polgármester és Rehek Béla b. jegyző.

Miután elnök előadta a mai értekezlet célját, Reitter rendőrkapitány a lapunkban már ismertett esetet azzal kapcsolatban, hogy az előadások a felső polgári és kereskedelmi iskolában 3 nap óta szünetelnek.

A „TORONTÁL” lárczaja.

Égő felhők.

A leány kinyitotta az ablakot és kecsével az égbe mutatott. Nézzel — szólta a mellette álló férfinak, — látja ott azokat az égő piros felhőket? A nyugvó nap utolsó sugarai festették őket vérszínűre s a miat körülölelik az ég peremét úgy rémlik előttem, mintha egy vértenger volna, melynek szakadozott szétváltó fodrai az egész mindenséget vérszínűre festik.

Nem szeretem ezeket az égő felhőket. A köznép ezt tartja, vihart jelentenek. Réám nézve mindig gyász és szomorúságot. Lássa mikor az én jó anyám meghalt, akkor is ilyen vérszínű felhők usztak az égen. Soha sem felejttem el! A temetőből hazajövet szememmel folyton a felhőket néztem. Nem gondolkodtam semmi felett. Nem is sírtam. Összekuporodtam a kocsai sarkában és az égbe függesztettem tekintetem. Atyám szólított, alig figyeltem rá. Majd látva tompa könnyeknélküli fájdalmas, vigasztalni kezdett halk, reszkető hangon, melyből mintha kiérzett volna egy kis türelmetlenség.

Velünk szemben Lucie kisasszony ült az én egykori nevelőnőm. Fehér csipkés zsebkendőjét a szeméhez tartotta, a lakkecsés látásával pedig közömbösen surorta apám fejbőljének szélét. Nagyon szép volt sima fekete ruhájában, széke hajával és két szemével, de nekem akkor csak az a tetszett; győlttem őt is, mint győlttem az

egész világot, az embereket, akik boldogok, az egész mindenséget, melyben a régi rendben folyik minden, dacára annak az iszonyú csapásnak, melyvel engem anyám halála sújtott. Győlttem magát a jó Istent is, amiért így kegyetlen tudott hozzám lenni! Azok az égő vörös felhők pedig bemosolyogtak hozzám az ablakon kárörvendő, gunyosan.

Alig vártam, hogy hasa érijünk.

Mintegy két hónappal anyám halála után egyszer egy alkonyat felé kísértáram a kertbe. Hűvös ősz idő volt. Az utakat elborították a hervadt falevelek s a kopáron maradt ágakról ijedt-n ropogtak fel az apró, fázékony verebek, amint lépteim neszt hallották. Az égen pedig ott usztak ismét azok a lángoló felhők, vérszínű jóságos tekintetűek a földre. Gondolatokba merülve, lassu léptekkel haladtam egy kis vadászölgyes felé, melynek levelevesztett, gyér indáin keresztül hirtelen megdaimelle Lucie világos ősz ruháját pillantottam meg. Már már közeledni akartam, midőn hangokat hallottam. Valakivel beszél. Hátra léptem, midőn egészen elföldött az ott állt díófa törzse. Nem volt szándékomban hallgatóni, csak tudni akartam, kivel beszél.

„Nem akartam!” hallatszott a kisasszony hangja indultosan. „Ez a helyzet türelmetlen már réám nézve!” Nincs itt semmi keresni való többé. Elég volt már ebből a szégyenből.

— De édes Lucie! — vágott közbe egy másik hang, melyben az apám hangjára ismertem — legyen még egy kis türelmemmel hiszen tudja...

— Ne, ne beszéljen nekem, semmit sem akarok hallani! ha valóban szeretne, tudás mit kell tennie! Én megyek!

— Nem Lucie, nem engedem, hallatszott ismét az apám hangja, ön marad, maradnia kell!

— Akkor hát válasszon, szólta a kisasszony újra — ő vagy én!

— De Lucie!

— Eh! hagyjon beszélni? Vagy őt szereti, vagy engem. Ha önnek kedvesebb a leánya, ám legyen, egy szót sem szólok! De akkor engedje hogy távozzam.

Apám e szókra halkán, töredeve válaszolt valamit, amit nem érttem. Aztán elhallgattak mindketten. Én reszkető tagokkal álltam ott s egyszerre egy éretem mintha elsötétült volna körülöttem minden; a fák és bokrok őrlt táncot jártak szemem előtt, azt hittem ég és föld összeomlik s én óriási magaslatról bukom alá mélyen, mélyen, egy végnéki beláthatatlan űrbe!

E percben sajátságos, még soha nem hallott hang ütötte meg fülem. Olyanforma mintha valaki csokolódzás közben hirtelen kacagni kezd! Valami diadalmas, csengő asszonyi nevetés volt ez keverve incselkedő szeszélyes daccal, ingerkedő kacérsággal. Ekkor oda néztem. Apám egy kerti széken ült. Lucie pedig ülén. Mindket karját apám nyaka köré fonta s fejét hátra vetve diadalmas mosolygással tekintett rá.

Megundorodtam. Ez a nő, aki az én jó anyámnak köszönhet mindent. Hiszen mikor hozzánk jött, nem volt egyebe annál a kis börtáskánál, amelyben néhány könyvet és egy kevés fehérneműt hozott magával.

Dr. Weiterschan József vár. főorvos kéri a polgármesterhez intézett beadvány felolvasását, mely következőképen hangzik:

Orvosi bejelentés és személyes meggyőződésém alapján b. tudomására hozom, hogy a helybeli keresk. iskola épületében lakó Knyaskó Lajos igazgató ur két fia vörhenyben (Scharlach) megbetegedett.

A törvény által előírt szokásos óvintézkedések alólirott részéről megtették ugyan, de tekintettel a ház fekvésére a város közepén, tekintettel a szoros összefüggésre, melyben a községi iskolaépületével áll, tekintettel arra, hogy a két iskolát körülbelül 1300 tanuló látogatta s hogy a közlekedés megakadályozása, azaz a család tökéletes elkülönítése, szerény véleményem szerint a legjobb akarat mellett, oly módon s annyi időre, a mely ezen veszélyes és hosszadalmas bajnál szükséges, keresztül nem vihető: javaslatom arra irányulnak, hogy vagy a fertőzött család beteg tagjai a megyei kórházba ápolás végett utasítottassanak, vagy hogy a keresk. és polgári, valamint a községi iskola a betegség tartamára zárással be és csak a törvény által előírt tisztítás és fertőtlenítés után megint céljának visszaadandó volna a harmadikban, tekintettel az eminens veszélyre, mely e baj továbbhurcolása által a város közönségére hárulhatik, szükségesnek tartanám a lakás teljes elszárasztását és minden közlekedés megszüntetése szempontjából a nm. belügyminiszter 1894 évi 94955. sz. körrendelet 3. pontja 4-ik kikézdése értelmében állandóan a lakás elé állandó ór állíttassék. Mely fenti óvintézkedések közül a legcél szerűbbnek és legkönnyebben kivihetőnek tartom a megbetegedetteknek a megyei kórházba való kiszállítását, mely célból Knyaskó igazgató ur rövid uton felkérendő s a mennyiben a nevezett ur ezen kívánalomnak megfelelni hajlandó nem volna, úgy a fent említett rendelet 3. pontjának szigorú keresztülvitelét multhatatlanul szükségesnek tartom.

Dr. Plechl a legnagyobb mérvű óvintézkedéseket követeli, de ellenszi az összes iskolák bezárását.

Baaden Károly községi iskolai igazgató jelenti, hogy intézkedett, mikép sem a folyosón sem az udvaron ne érintkezessenek a két iskola növendékei.

Dr. Nónay mint kezelő orvos felemliti intézkedéseit, mire a községügyügyi bizottság a következő határozatokat hozta:

A tanintézetek bezárása nem szükséges, csupán az az osztály, mely az igazgató lakása mellett van, áthelyesendő. A két udvaron az érintkezés teljesen kizárassék s addig a leveleskiosztást meg ne kezdjék.

Az órák közötti szünetekben sem a folyosóra, sem az udvarra nem szabad a tanulóknak mennie.

Az igazgató lakása előtt külön ór fog vigyázni, hogy senki be ne menjen.

Es apám! Két hónappal anyám halála után! Iszonyu! Iszonyu!

Mint egy alvajáró, támolyogtam fel a kertből szobámba. Egész éjjel nem hunytam le a szememet. Folyton Lucie állt előttem asszal a démoni tekintettel! Az ő hangját hallottam szüntelenül, amint mondta: ő vagy én, válasszon ketőnk között!

Nos hát, megtörtént. Hiszen tudja. Holnap délben esküdnék. En pedig holnap reggel utazom vissza — a sárdába! Ott majd imádkozom anyáért — és éretük — hogy legyenek boldogok! Lássa, igazán nem tehetek egyebet! El kell mennem. Pedig mennyire sajnálom itt hagyni ezt a házat, ahol gyermekésemet töltöttem! A kertet! Oh, ezek a szép ősi rózsák! Szegény anyám mennyire szerette őket! Mielőtt elmennék vissek neki belőlük; rá tenni a sírjára, emlékül, bucsuzásul!

Mert ki tudja, visszatérek-e még ide valaha? A sárda olyan szomorú!

De váljunk el! Apám és Lucie nemsokára jönnek. Addig majd itt az ablak mellett ülök és nézem a felhőket. Látja milyen égő pirosak? Mindég olyankor tűnnek fel az égen, mikor valami nagy szomorúság ér! Holnap esküszik az apám!

Isten önnel! Gondoljon néha szegény barátónjére! Ha már nem hall hirt felőlem, akkor — tudja meg — jó helyen vagyok, az anyám mellett, ott, azok mögött a piros felhők mögött! Isten önnel!

A férfi elment, a leány pedig tenyerébe hajtra halvány fejét elmerengett s az égen uszó vérpiros felhőkre függesztette fájdalomteljes, lemondó tekintetét.

Erdős Renée.

A szülők figyelmestessenek, hogy amennyiben egy gyermek az iskolától bármilyen távol marad, bizonyítvány nélkül ne vétessék fel.

Egyben elrendeltetik, hogy az iskolák ne separtessenek szárazon.

Ezek egyhangú elfogadása után elnök beszárja az ülést.

A község megnyugtására felemlitjük, hogy a bizottság határozatából kifolyólag, a városi tanács megtette a szükséges intézkedéseket a most még csak szórványosan fellépett bajnak elfojtására, amennyiben a polgári és kereskedelmi iskolai tantermeket és mellékhelyiségeket heteken át fogja deszficiáltatni, azonfelül külön alkalmazottak fognak őrködni, hogy az ellen őrsés tökéletes legyen.

HIREK.

Tájékoztató.

November 13. Torontáli orvosok választmányi ülése.
November 14. Közigazgatási bizottság.
November 14. Belsőkerületi megyei közgyűlés.
November 23. Városi közgyűlés.
November 27. A nemz. szövetség megalakulása N. Kikindán.

A villamos világítással ellátott gőzfürdő reggeli 6 órától nyitva van; hölgyek részére kedden és pénteken d. u. 5 óráig; ugyanazon napokon 6-tól 8 óráig urak részére.

— Személyi hír. Rónay Jenő főispán tegnap este visszaérkezett Nagybecskerekre.

— Kinevezések. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Sziloboda János és Wohrizek Anna okleveles tanítót, illetve tanítónőt a nagyteremmel állami elemi iskolához rendes tanítónővé, illetve tanítónővé nevezte ki. Kinevezte azonoskivül Herresbacher Sándor okl. tanítót a bálaki elemi népiskolához.

— Megyei bizottsági tagok. Torontál vármegye törvényhatósági bizottsági tagjainak megválasztottak még:

Oppova: Lebovics Dániel, Popovics György.

Jarkovác: Poroskay Béla.

Bresztovác: id. Steinbach Antal,

Knyaskó Lajos és Petrovics Jerossim.

T. Almás: Rósz Vilmos és Grósz György.

K. Torák: bátyó Orsay Elek.

T. Sziget: Rankovics Sándor.

Bogáros: Krausz Mihály.

R. Ecska: Balási József.

Császtalek: Reusch László Papik, István.

Módos: Fendler Károly, Kossa Eadre.

Szent Péter: Hartner József.

Szaján: dr. Kis Sándor.

Orlovát: Tullos György, dr. Végh Lajos.

Torontál V. Á. ár hely: Sepszi Mihály,

Gacsal János.

Bótos: Belicska Gusztáv, Szilágyi Zsigmond, Kaufman István.

Csenta: Hegedűs János.

— A nagybecskereki tanárok ügye. A nagybecskereki főgimnázium tanárai, mikor a városi tisztviselők nyugdíjszabályzata megalkotott, az előléptetési díj és a rendes nyugdíj-járulék címén fizetendő összegeket egyszer s mindenkorra 5 év alatt fizetendő 600 fruttal váltották meg. Miután a folyó év január elsejétől kezdve a gimnáziumi tanárok fizetése fölemeltetett, a városi képviselőtestület elhatározta, hogy a fizetési többlet után a tanárok az 1/3 résznyi előléptetési díjat és az 5%-os rendes nyugdíj-járulékot fizessék meg. A tanárok az 1/3 résznyi előléptetési díj fizetésébe beleegyeztek, a határozatnak 5%-os fizetését kimondó része ellen azonban Balási József igazgató felebbzéréssel élt. Felebbzérést jelentett be továbbá azért is, mert a nyugdíjszabályzat szabályrendelet lévén, annak megváltoztatása csak a városi nyugdíj-bizottság előzetes meghallgatásával lett volna a képviselőtestületben tanácskozás tárgya. Az ügy a törvényhatósági bizottság tizenegyedik közgyűlésén fog tárgyalatni.

— Dr. Kresmery fegyelmi ügye. Azon támadások folytán, melyeket egy kikindai újság a gimnázium igazgatója, dr. Kresmery Károly ellen intézett, utóbbi a saját teljes reputációjának sértetlen fentartása végett ügyét felsőbb hatóságának felterjesztette és önmaga ellen fegyelmi vizsgálatot kért. A napokban érkezett le ez ügyben a miniszter döntése, melyről dr. Platz Bonifác tankerületi főigazgató értesíti dr. Kresmery Károly igazgatót, tudatván, hogy a fegyelmi vizsgálat iránt beadott kérését, mivel annak megindítására okot nem talál, tekintetbe nem veheti.

— Erzsébet királyné emlékszozára Rónay Olga főispánné gyűjtőívén folytatólag befolyt:

Fiálowaky Béla	frt kr
	3-
Szárca község gyűjtése és pedig: Eusch István, idb. Wunsch Miklós, Várady György, Riesz Péter, Kuhu Miklós, Rettinger András, Rettinger Mátyás, Eck Mátyás, Hamang Antal, Wolf Lajos, Zsivoin Pál, Lászar Antal, 50-50 kr. adtak összesen	6-
Nagybecskereki hadastya egylet	5-

Összesen 14-

Ehhez az eddigi 1041057

Eredmény 1042457

mely összeg részben a Torontáli takaréks és hitelbanknál, részben a nagykikindai közgazdasági banknál van gyűmölösözölge elhelyezve.

— Eljegyzés. Dr. Tószegi Dávid törökbecsei ügyvéd eljegyezte Valovich Olga kisaszszonyt, dr. Valovich Gyula nagykikindai közkórházi igazgató leányát.

— Megyei számvevők mozgalma. Irunk már arról a mozgalomról, melyet Pietsch Lajos, Hunyadvármegye főszámvevője indított meg a megyei számvevőségek érdekében. Az eszma, mint értesülünk, nagy lelkesedést keltett mindenfelé s november hó 20-án megtartják a számvevők országos értekezletét Budapesten. Ezt megelőzőleg 17-én egy szűkebb körű értekezlet lesz, melyen tíz vármegye főszámvevője, köztük Zsiross Mihály is voss részt. Torontál vármegye kiváló főszámvevője egyébként külön határozati javaslatot terjeszt elő, melylyel annak idején bővebben foglalkozunk.

— Egy kiközség átalakulása. A belügyminiszter Kis Tószeg község ama határozatára, mely szerint nagyközséggé akar átalakulni a evéghől a nagytószegi közigazgatásból kiválni, de csak azon időre, midőn a körjegyzői állás megüresedik, — kimondta, hogy esen átalakulási kérelem felett nem tartja időszertinek határozatot hozni, mert az új községi törvény megalkotása után csak előnyös lehet a községre, ha annak minden részletét ismerve határoz jövője iránt. Kis-Tószeg erre kijelentette, hogy nem várja be a körjegyzői állás megüresedését, hanem önálló nagyközséggé alakul es kiválik a körjegyzőségből.

— A jubileumi emlékérmek. Emleltettük, hogy ő Felsége uralkodásának 50 éves emlékkünnepe alkalmából a polgári hivatalnokok es alkalmazottak részére emlékérmet alapított. Mint alkalmunk volt közölni, az érem adományozása előzetes jelentkezésre történik, még pedig a még tényleges szolgálatban levő hivatalnokok stb. közvetlenül följobbvaló hatóságuknál tartoznak igényüket rövid uton bejelenteni, azok ellenben, kik nem állanak többé tényleges állami szolgálatban, a közigazgatási országos hatóságoknál, a hol az ezen éremre való igényüket igazoló okmányok is felmutatandók. A vármegye főispánjánál (esetleg a főszolgabíró utján) a következő tisztviselők jelentkeznek: A főispáni titkár, anyakönyvi felügyelő es állami anyakönyvvezetők, továbbá a vármegye es városi törvényhatóságok, nemkülönbén a rendezett tanácsu városok tisztviselői es alkalmazottjai, ideértve a szolgaszemélyzetet is; végül a községi bírák es jegyzők. Ezen állásoknál jogosultsággal bírnak azok is, kik 10 év vagy hosszabb szolgálat alapján nyugdíjazva vannak; a törvényhatósága területén lakó s ez iránt jelentkező azon állami nyugdíjasok is felvétetnek, kik a belügyi tárcából huzzák nyugdíjukat. A többi tisztviselők az illetékes felsőbb hatóságoknál jelentkeznek.

— Apró uniformis bajok. A közös hadsereg összes ezredei bizalmas utasítást kaptak, hogy gondosan ügyeljenek a tisztok uniformisára. Mindenkinék ragaszkodni kell a Vorschrifthez. Mint legújjabb látható szabálytalanságot fölemliti a rendelet a francia mintájú egyenes sipkaellensőt es a német mintájú tulságosan magas gallért a kabátot. Ezenkívül figyelmeztetni kell a katonatiszteket, hogy ne járjanak polgári ruhában. A rendelet — mint Bécsben szélteben beszélik — a király kezdeményezésére készült. Mint ugyanis a Felség legutóbb Bécsben idősött, két isben is meglátott egy magas állásu tábornokot civilruhában.

— **Ingyenes magyar tanfolyam felnőttek számára.** „A torontálmegyei magyar közművelődési egyesület“ f. évi december hó 1-én ingyenes esti tanfolyamot nyit meg felnőttek számára, mely 1899-ik évi március hó végeig, azaz 4 hónapig fog tartani. E tanfolyamban, eltérőleg az eddigi szokástól, nemcsak a magyar beszéd, hanem írás, olvasás, a gyakorlati életből vett számolás is fog gyakoroltatni, sőt a magyar történelem és polgári jogok a kötelességek köréből is tartatnak előadások. A tanfolyamban részt vehet minden nagybecskereki lakos, ki már elmult 15 éves. Felhívjuk tehát mindazokat, kik e tanfolyamban részt akarnak venni, hogy az egyesület titkára, Rédl Ferencz közösi iskolai tanítónál, ki a közösi iskolaépület emeletén levő 5-ik számú tanteremben, vagy a könyvtárban található, naponként reggel 8-tól 12-ig és délután 2-től 7-ig, jelentkezzenek beiratkozás végett. A tanítás heti 4 órában esti 6 órától kezdve tartik. A jelentkezők számától tétetik függővé, vajjon egy, vagy több osztályban fognak-e a résztvevők oktatásban részesülni. Az idén tehát az egyesület alkalmat nyújt mindenkinek, hogy az egy magyar beszédben, mint a gyakorlati életben szükséges tudnivalókban teljesen ingyen gyakorolhassa magát, miért is városunk lakosait e tanfolyamba való beiratkozásra felhívja az egyesületi igazgatóság.

— **Nagybecskerek egészsége.** Dr. Weiserschan József városi főorvos jelentése szerint városunk egészségügyi viszonyai októberben a mult havihoz viszonyítva némi rosszabbul mutatnak fel, mivel a születések ugyancsak a halálozások száma a mult havit hárommal múlja felül. E hóban a születés többlet 29-et tesz ki. Habár az általános megbetegedés rendes határok közt forgott, felémlelendő mégis a hasibetegségek sűrűbb és végzetesebb fellépése, mivel a hó folyamán gyakorló orvosok 11 typhus esetet jelentettek be, melyek közül 6 rossz kimenetelű volt. Az említett heveny ragályos bajon kívül más ilyenmű betegség alig lépett fel. Trachomára 1232 egyén vizsgálattott meg, közülük 24 trachomás és 6 gyanus egyén fedeztetett fel. Rendőrorvosilag 6 egyén vizsgálattott meg, közülük 3 mint ragályos betegségben szenvedő a megyei kórházba, egy veszettség gyanújában állott eből megmaradt, a budapesti Pasteur-intézetbe küldetett. — Különböző ragályos baj 10 esete után végeztetett lakás-tisztítás és gőzfertőtlenítés. A hó folyamán a rendőrségi hivatal közbejárásával az összes pékműhelyek, szodavizgyárak, számos mészárszék, hentes és korcsma üzlet rendőrorvosilag megvizsgáltattott. Az ez alkalommal talált rendellenességek orvoslása az illetékes hatóságnak hathatósan ajánlatott. Ezekon kívül közfogyasztásra szánt különféle élelmiszerek 10 esetben vizsgáltattott, két ízben a kifogásolt élelmiszer megsemmisítése javaslatott. Városunk lakosságának száma 22575, született 37, meghalt 58, hét éven alól 21, hét éven felül 87 a következő halálokokkal: veszesületett gyengeség 2, görcsök 8, bélhurut 7, kanyaró (veres himű) 1, hasi hasnyalék 6, tüdőgyulladás 1, tüdőgümőkór 8, gutaütés 2, vizebetegség 5, elmebajok 1, aggkóri végkimerülés 11, egyéb természetes halálokok 4, küllerőszak okozta halál 2.

— **Uj vívóterem.** A nagybecskereki sportközönség igaz öröme P a y k a Vilmos ur, az országsemte előnyösen ismert vívó-mester elhatározta magát, hogy vívótermet rendez be, melyben ő maga fogja tanítani a vívást. A rendkívül célszerűen berendezett vívótermet, melynem szűkölködik alkalmas mellékhelyiségek nélkül, tegnap este adták átrendeltetésének s az alkalommal e test-edző sportnak számos barátja jelent meg az új vívóteremben. (Uri-utca, Schubert-féle ház.) A vívóleckéket este 6—7-ig tartják.

— **A nagybecskereki sakkör f. hó 13-án délután 3 órakor tartja évi rendez közgyűlést a következő tárgysorozattal: 1. Elnöki megnyitó. 2. Titkári jelentés. 3. Pénztári jelentés. 4. Az 1898/99. évi költségvetés megállapítása. 5. Tisztújítás. 6. Indítványok és előterjesztések tárgyalása.**

— **A nagyikindai nemzeti szövetség f. hó 27-én tartandó alakulási ünnepélyre most már erősen folynak az előkészületek s a meghívók is már néhány nap mulva fognak összeállítani és szétküldetni. A közgyűlést követő estély műsora már körülbelül meg van állapítva, amennyiben az első számnak a prolog elszavalása, másodiknak egy zeneszám, harmadiknak egy budapesti énekművésznő, — valószínűleg Inkey Gizella éneke s negyediknek az eleven újság van tervbe véve.**

— **A négylevelű lóhera.** A XIX századnak minden kétségét kizárólag három nevezetessége van: a Dreyfus ügy, a képes levelezőlapok és a négylevelű lóhera. A négylevelű lóhera tért hódított magának mindenütt; a művészetben, iparban, kereskedelemben egy fontos tényezővé vált. Akárhová tekintünk, mindenütt egy-egy négylevelű lóhera mosolyog felénk. Feltaláljuk a gazdagok palotáiban és a szegények kunyhóiban egyaránt. Nézzük pl. a művészeteket. A festészet szakit a Versecsagin realizmusával; szakit a francia szimbólizmussal s diadalmasan üdvözi a négylevelű irány bevonulását annyival is inkább, mert a négylevelűvel a szerencse is együtt jár. A költészetbe szintén bevonul az új irány. Esentul így fognak énekelni:

Kis kertemben négy levelű lóhera
Édes rózsám a keblemre óh! jere!

A szobrászatban mellőzni fogják az eddig használt fűgefaleveleket s a négylevelű lóherével fogják helyettesíteni. Legnagyobb szerepet fog játszani a négylevelű lóhera az építészet terén. Korszakaikok lesz. Lefőzi az eddig létezett összes építési stílusokat, s a későbbi korosodálva fogja szemlélni a négylevelű lóherestílus csodás remekét. De az lesz a legnagyobb diadala a négylevelű lóherének, ha a pénzügyminiszter rendeletet ad ki, melynek értelmében a bélyegot és a népszerű virág helyettesíti, s az ügyvédek stimpli helyett négylevelű lóherét ragasztanak az okiratokra . . .

— **A vukovári váltóhamisítók.** Az emberiség megrontója a dologtalanság és a könynyen való élés. Ez súllyi a bűnök és ez vezet a végpusztuláshoz. Ezeknek a betegségeknek lett áldozata Temes Vukováron is egy nyolc tagból álló banda. Megunták a tisztes munkát, lomhaságnak, pazarlásnak és iszákosságának adták magukat. A mikor azután tönkrementek, egy aljas bűn, — a váltóhamisítás mentőkötélbe kapaszkodtak. Mintegy huszoenyolc jobb módú emberbarátjukat szárdékoztak a végromlásba sodorni. Nagy bűnük azonban kiderült. A közönségben nyomozáson levő Piroška Kimpian nagy-kőveresi esendőr-öravezető és Békosi Károly esendőrökkel álló őrszárat tudomást szerzett e banda működéséről. Hamarosan házkutatást rendeztek és több mint ötven darab hamis váltót koboztak el és az egész, mintegy 3000 frtról szóló hamis váltók kerültek így az igazságszolgáltatás kezébe. A hamisításokat a végvári, niczkylalvai, két buzsiái, a bakovári, a temesvárgyár- és jözsefvárosi, valamint a Timisiana takarékpénztárak kárára követték el.

— **November.** Ritka esztendő, a melyben oly sokáig tart a csendes hervadás, a verőfényes ősz. Naponként ragyogón kel föl a nap és a ki látja a csillagot, meleg napsugarat, inkább gondol a tavasra, a kikeletre, mint az őszre, az elmúlásra. Fényes és kék az égboltozat napról napra. Sehol egy tenyérnyi folt, csak a levegő hideg. Ha egyszer-kétszer el is borult az ég, nem a hó, hanem az enyhe, csendes eső esik. Éppen úgy mint tavasszal. Az éjszakák csillagosak, a nappalok ragyogók. A mikor eltűnik a nap, leszáll az alkony, a levegő pedig egészen téliessé lesz. A jelek után ítélve, az idén száraz és igen hideg télben lesz részünk.

Színház.

— **A hátralevő színi szezon.** A nagybecskereki színi szezon már vége felé közeledik úgy, hogy alig lesz még 10 előadásban részünk. Deák igazgató azért mindent elkövet, hogy a legjobb emlékekkel távozzék s a közönség is azzal gondoljon reá. Azért a hátralevő szezonban csaknem minden estére új darab jut. Pénteken „Durand és Durand“ kerül színre, a mely egyike a legpompásabb francia bohózatoknak. Igazi helyzetkomikum, meglepő fordulatok, remek bonyodalom, a melyből azonban mégis meglepő biznysággal gabalyítja ki alakjait a szerző. Ez alkalommal fellép Décsi Lajos, a budapesti Vigaszínház jeles tagja. A legérdekesebb előadások egyikeként igérkezik a „Gésák“, a Magyar Színház örökké népszerű operettje, mely fényes kiállításal, új díszletekkel kerül színre. Az igazgató erre a darabra magára több gondot fordított, mint három másra együttvéve, — a mit bizonyára méltányolni fog a közönség. Színházi szenzáció számba megy Echeagaray „Orült

vagy szent“ című színműve, a melyért a legutóbbi időben két előkelő fővárosi színház versengett. Igazi spanyol dráma, a mely egyesíti magában a nagy író összes jellemző tulajdonságait. — Színházi közönség rég nevetett annyit, mint a mennyit a „Végrehajtó“ vigjátékon fog nevetni. A színpadon valóságos zuhany lesz s a szereplők bőrig átáznak. Irodalmi csomagjával is kedveskedik Deák s az Bercsik legújabb vigjátéka, a „Himfy dalai“, míg a régi jó operettek közül a „Gasparone“-t eleveníti fel. Körülbelül ezek a szezon hátralevő darabjai, a melyek bátran kielégíthetnek még a legelkényves-tettebb ízlést is.

Táviratok.

Országgyűlés.

(A képviselőház ülése november 10-án.)

Budapest, nov. 10. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A képviselőházban az ellenzék ma is zárt ülést kért, a mit az elnök el is rendelt. Az obstruáló ellenzék azt vitatja, hogy a zárt ülésnek van jogosultsága s hevesen támadja a miniszterelnököt.

Bánffy a királynál.

Budapest, nov. 10. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Ő Felsége ma hosszabb kihallgatáson fogadta báró Bánffy Dezső miniszterelnököt.

A királyné gyilkosa.

Budapest, nov. 10. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Genfből jelentik: Ma ültek törvényt Erzsébet királyasszony elvetemült gyilkosa, Luccheni fölött. A bíróság 9 órára gyűlt egybe, mire nem-sokára elővezették a vádlottat. Luccheni barátságos fejbőlintással köszön a bíróságnak, azután a közönséget üdvözi. Éppen nem látszik meg rajta, mintha megförté volna a börtön, a hallgatóságra pedig azt a benyomást teszi, hogy hizeleg neki az a tudat, hogy világtörténeti főszereplője egy csuf drámának.

A Dreyfus-ügy.

Budapest, nov. 10. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Párisból jelentik: Athalin vizsgálóbíró megbízták, hogy vizsgálja meg Cavaignac némely vallomásának hittelességét.

Budapest, nov. 10. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Párisból jelentik: Clemenceau tegnapi cikke dacára Piquart ezredest ma sem bocsátották szabadon.

A londoni ujságok igen komolyan foglalkoznak a Dreyfus-üggyel s a Times legújabb száma azon aggodalomnak ad kifejezést, hogy torradalom lesz Franciaországban, ha Dreyfust felmentik.

Pancsova az obstrukció ellen.

Pancsova, november 10-én. A ma megtartott rendkívüli közgyűlésen a törvényhatóság egyhangulag elhatározta, hogy a parlamenti obstrukció megszüntetése érdekében a képviselőházhoz feliratot intéz. A rendkívüli népes közgyűlésen legnagyobb-részt német és szerb bizottsági tagok vettek részt, ez utóbbiak sorában ott volt vezértük dr. Kaszapinovits Szvetiszlav is.

A tőzsderől.

Budapest, nov. 10. (A nagybecskereki Lloyd-társulat távirata.) Buzában a kínálat és vételkedv egyaránt jó, forgalom 50.000 mm., az árak 5—10 krral emelkedtek. Kötetett:

Buza márciusra	9-73— 9-74
Tengeri novemberre	4-70— 4-71
Zab 1899 márciusra	5-96— 5-98
Repce	12-60—12-70

Nyilttér.)

Kérdezzük meg a házirosvost!

KRONDORF

mint (586-15.10)

GYÓGYITALminden hurutos bántalmaknál
legjobban ajánlva.FŐRAKTÁR:
ARMBRUSTER JÓZSEF czégnél.

*) Az e rovat alatt közöltekért nem vállal felelősséget a szerk.

Városi színház.

Nagybecskerek, csütörtökön, 1898. nov. 10-én:
Környey Béla jutalomjátékául:**Lili**

és az ezred trombitás.

Operette 3 felvonásban. Írták: Heanequin és Millard. Fordították: Fáy J. Béla és Evva Lajos. Zenejét szerző Hervé.

Kezdeti pont 1/8 órakor, vége 1/4 órakor.

Holnap pénteken: Két Durand (virjáték.)

Hirdetéseink**A „Sándortelep” Ujvidéken**

az es idej termeléstől még rendelkezésre levő készletből, 1898. novemberi és 1899. tavaszi szállításra a következőket hozza eladásra:

1 millió fásajtányt,**300.000 darab zöldajtányt,**fajtszta **Riparia Portalis, Rupestris és Salonis** - lyanan a legkiválóbb bor- és csemege-fajokban és pedig olyan nagy fajválasztékban, mint a mielőtt egy más telep sem nyujthat; továbbá több mint**150.000 anyatóké-ből**álló anyatelepétől, fajtszta **Riparia Portalis, Rupestris, Salonis** és különféle kitűnő **Hybride** fajokban**3 millió sima vesszőt,****1 1/2 millió gyökeres vesszőt,**

ugy ojtási, mint iskolázatai oslokra, jutányos árak mellett.

Immunis homoki szőlők telepítésére vagy szénkéneggel való eljárásra egy igen szép, sokféle bszai és a legértékesebb külföldi fajokból álló gyűjtemény **európai gyökeres vesszőt** jutányos árak mellett szintén eladásra bocsát.

Az 1898/99-iki idényre kibocsátott árjegyzéket, mely az eladásra kerülő fajok minőségét, sajátosságait és művelési módját tartalmazza, hivánata mindenkinek megküld, valamint mindennemű tárgyi felvilágosítással készséggel szolgál a teleptulajdonos

Sádemevich Sándor,

bormagykereskedő, Ujvidék (Bács-Bodrogszegye).

924-6.6

NB. Fajtszta telepem meglátogatására a tisztelt vevőket annál inkább is meghívom, mivel telepemnek az idej remek szép állapota egy valódi látványosság.

Pályázati hirdetmény.

Nyertő községében az irnoki állás türesedésben lévén, az ezen állást elnyerni óhajtok kérvényüket alólirotthoz nyujtsák be.

Az állás azonnal elfoglalandó.

Javadalmazás: évi 300 frt fizetés, anyakönyvi helyettesítés alkalmával az avval egybekötött tiszteletdíj és szorgalmához a szakképzettségéhez képest mellék jövedelem.

A hivatalos magyar nyelven kívül a német és román nyelv bírása megkívánatik.

Nyertő, 1898. november hó 6-án.

Retzler József,
jegyző.

971-89

közölje velünk becses czimét.

LEVELEZŐ-LAP

utján

s mi azonnal küldjük Önnek
husáraink, füstölthusaink és
mindennemű kálbász-félék árjegyzékét
franco *dyméntesen!***ELSŐ SZOMBATHELYI**Sabaria-Halbászok
és Halibakesszek.Sabaria-sonke
és disznóvár.

187-3030

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására juttatni, hogy a
Gizella-parton 2755. sz. a. **Kurländer-udvar** Telefon 89. sz.elsőrendű **Szerez tűzifa**

és Wildensteinsegen—Richterhof-féle

legjobb **porosz szalon-köszén**számára második elárusító helyet nyitottam és igyekezni fogok tisztelt
vevőimet szolid és pontos kiszolgálás által mindenkor kielégíteni.**Korona-utca 585. szám** alatti eddigi fatelepemen ezután is
elsőrendű **tűzifa** és valódi **porosz szalon-köszén**
szolgáltatok ki és kérem a t. közönséget, hogy eddigi jóindulatát ezután
is tartsa meg irántam.

Kiváló tisztelettel

668-75.48

Telefon 35. sz.

KURLÄNDER IMRE.

Telefon 35. sz.

A Kurländer-udvarban még egynéhány ujonnan épült üzlethelyiség bérbeadandó.

Minden második sorsjegy nyer.

Harmadik Magyar Kir. Szab. Osztálysorsjáték
100,000 sorsjegy **50,000** nyeremény.

A legnagyobb nyeremény szerencsés esetben

EGY MILLIO KORONA

I. osztályú sorsjegyek árai

3000 nyeremény. Főnyeremény már 60,000 kor.

Egész Fél Negyed Nyolczad

6 frt 3 frt 1 1/2 frt 75 kr.

Huzás már 1898. november 17-én.

Hogy az összes megbízásokat idejkorán intékezsem ah, kérem
mielőbbi megrendelését.**Dörge Frigyes** főelárusító
Budapest, Granátos-utca 12.

Megrendelő-lap levágandó.

Megrendelő-lap.

T. Dörge Frigyes bankházának Budapest, Granátos-utca 12.

Megrendelők eszennel a

III. Magyar kir. szab. osztálysorsjáték I. osztályára

eredeti sorsjegyet.

(megnevezni, hogy 1/1, 1/2, vagy 1/4)

Összeg frt kr.

mellékelve van
postautalványon küldetik
utánvételezhető.

Név

Állás

Lakhely

Utolsó posta

utca és házáám